

Partijreglementen

Beginselverklaring

Statuten

Huishoudelijk reglement

Editie

1999

PARTIJREGLEMENTEN

- *Beginselverklaring / 3*
- *Statuten / 7*
- *Huishoudelijk reglement / 33*

Thorbeckehuis
Koninginnegracht 57
Postbus 30836
2500 GV Den Haag
Telefoon (070) 3613061
Telefax (070) 3608276
Email alg.sec@vvd.nl
Internet www.vvd.nl

© VVD-Algemeen Secretariaat

De in deze map opgenomen gegevens mogen zonder voorafgaande toestemming door VVD-afdelingen en centrales worden gebruikt, vermenigvuldigd en worden verspreid.

1e uitgave 1999

Redactie: mr D.W. Zwart en drs Y. Hoekstra
Omslag: Optima Forma, Den Haag
Druk: GiethoornTen Brink BV, Meppel

Statuten

Hoofdstuk 1: algemeen

1. Naam en zetel
2. Begripsbepalingen
3. Duur
4. Inrichting van de vereniging
5. Organen van de vereniging
6. Doel en middelen
7. Vertegenwoordiging
8. Geldelijk beheer

Hoofdstuk 2: leden

9. Leden
10. Gewone leden
11. Aspirant-leden
12. Ereleden
13. Leden van verdienste
14. Aanvang van het lidmaatschap
15. Einde van het lidmaatschap
16. Rechten van leden

Hoofdstuk 3: organisatie

17. Afdelingen
18. Organisatie en werkzaamheden van afdelingen en centrales

Hoofdstuk 4: de algemene vergadering

19. Algemene vergadering
20. Jaarlijkse algemene vergadering
21. Bijeenroeping algemene vergadering
22. Stemrecht algemene vergadering
23. Voorstellen aan de algemene vergadering
24. Reglementen

Hoofdstuk 5: hoofdbestuur

25. Hoofdbestuur
26. Zittingsduur leden hoofdbestuur
27. Onverenigbaarheid van functies
28. Taken hoofdbestuur

Hoofdstuk 6: bijzondere organen

- 29. Partijraad
- 30. Commissie van beroep

Hoofdstuk 7: overige bepalingen

- 31. Kandidatuur
- 32. Onvoorziene omstandigheden
- 33. Wijziging statuten
- 34. Ontbinding van de partij

Hoofdstuk 1: Algemeen.

Artikel 1:

Naam en zetel.

- 1.1 De vereniging is genaamd: Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.
- 1.2 Zij kan worden aangeduid als: VVD
- 1.3 Zij heeft haar zetel te Den Haag.

Artikel 2:

Begripsbepalingen.

In deze statuten en in de krachtens deze statuten vast te stellen reglementen wordt verstaan onder

- a. **Algemene vergadering:**
De vergadering van afgevaardigden van afdelingen van de VVD als geregeld in de artikelen 19 tot en met 22;
- b. **Jaarlijkse algemene vergadering:**
De algemene vergadering, die ingevolge artikel 20 elk jaar vóór één juni wordt gehouden;
- c. **Hoofdbestuur:**
De door de algemene vergadering benoemde bestuursleden van de VVD;
- d. **Centrales:**
De kamercentrales, ondercentrales, provinciecentrales en districtscentrales, als omschreven in artikel 5;
- e. **Centralevergadering:**
Indien tot de centrale meer dan één afdeling behoort: de vergadering van de afgevaardigden van de afdelingen, die tot die betreffende centrale behoren; indien de centrale uit één afdeling bestaat: de ledenvergadering van die afdeling;
- f. **Afdeling:**
Een overeenkomstig artikel 17 opgerichte plaatselijke organisatie van de VVD;

- g. **Ledenvergadering van een afdeling:**
De vergadering van de leden, die tot die afdeling behoren;
- h. **Fractie:**
De als zodanig gezamenlijk in een vertegenwoordigend lichaam (gemeenteraad, deelgemeente, provinciale staten, Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europese Parlement) optredende leden van de VVD;
- i. **Commissie van beroep:**
De in artikel 30 omschreven commissie.
- j. **VVD-bestuurdersvereniging:**
De vereniging van de VVD ter bevordering van de kennis van het bestuur van provincies, gemeenten, deelgemeenten en wijken, samenwerkingsverbanden en waterschappen.
- k. **Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD:**
De organisatie van bij de stichting aangesloten vrouwelijke leden ter bevordering van de politieke bewustwording van vrouwen en het vergroten van de participatie van liberale vrouwen in bestuurlijke, politieke en maatschappelijke functies.
- l. **Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie:**
De vereniging van jonge liberalen ter bevordering van de informatie over politieke problemen in de maatschappij en het doordringen van de leden van de verantwoordelijkheden welke het staatsburgerschap aan hen oplegt.
- m. **Gewone meerderheid:**
Bij een even uitgebracht aantal stemmen, de helft + 1 hiervan, waarbij blanco en ongeldig uitgebrachte stemmen geacht worden niet te zijn uitgebracht; indien de breuk uitkomt op een gebroken getal, het eerste hele getal hierboven.
- n. **Gekwalificeerde meerderheid:**
Tweederden van het aantal geldig uitgebrachte stemmen, waarbij blanco en ongeldig uitgebrachte stemmen geacht worden niet te zijn uitgebracht, indien de breuk uitkomt op een gebroken getal, het eerste hele getal hierboven.

Artikel 3:

Duur.

- 3.1 De VVD is opgericht op vierentwintig januari negentienhonderdachtenveertig te Amsterdam en op negen december negentienhonderdzevenenzeventig is de duur van de vereniging verlengd voor onbepaalde tijd.

Artikel 4: Inrichting van de vereniging.

- 4.1 Er is één vereniging Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.
- 4.2 Het hoofdbestuur kan met machtiging van de algemene vergadering werkzaamheden (doen) uitvoeren in centrales en afdelingen.
- 4.3 De centrales en afdelingen zijn ingericht, zoals bij huishoudelijk reglement is bepaald.
- 4.4 In de centralevergadering van een centrale die uit meer dan één afdeling bestaat en in de algemene vergadering wordt slechts gestemd door afgevaardigden.

Artikel 5: Organen van de vereniging.

De VVD kent de navolgende organen:

- a. **Algemene vergadering:**
De vergadering van afgevaardigden en afdelingen van de VVD
- b. **Afdeling:**
Een orgaan als bedoeld in artikel 17.1;
- c. **Onderafdeling:**
Een orgaan als bedoeld in artikel 17. 7;
- d. **Hoofdbestuur:**
Het bestuur van de VVD;
- e. **Kamercentrale:**
De bundeling van alle afdelingen binnen de onderscheidenlijke kieskringen, waarin het Rijk ingevolge de Kieswet is verdeeld;
- f. **Ondercentrale:**
De bundeling van een aantal samenwerkende afdeling(en) binnen het gebied van één kamercentrale;
- g. **Provinciecentrale:**
Een overkoepelend orgaan, gevormd uit alle kamercentrales, die in één provincie voorkomen, danwel, indien in de provincie slechts één kamercentrale voorkomt, die kamercentrale;

- h. Districtscentrale:**
De bundeling van alle afdelingen binnen een gebied van een openbaar bestuurlijk lichaam, dat (delen van) meer dan één kamercentrale omvat;
- i. Partijraad:**
Een landelijk orgaan, dat in politiek opzicht een adviserende en stimulerende taak heeft;
- j. Commissie van beroep:**
Een beroepsinstantie samengesteld uit door de algemene vergadering benoemde leden;
- k. Partijcommissies:**
Commissies die het hoofdbestuur alsmede de fracties van de Eerste en de Tweede Kamer der Staten-Generaal en de VVD-leden in het Europese Parlement adviseren over vraagstukken, die tot hun werkterrein behoren;
- l. Landelijke commissies:**
Door het hoofdbestuur in te stellen commissies, die het hoofdbestuur stelselmatig adviseren over vraagstukken, die behoren tot het werkterrein van het hoofdbestuur;
- m. Ad hoc commissies:**
Door het hoofdbestuur in te stellen commissies, die het hoofdbestuur incidenteel adviseren over vraagstukken die behoren tot het werkterrein van het hoofdbestuur

Artikel 6:

Doel en middelen.

- 6.1 De VVD stelt zich ten doel de toepassing te bevorderen van de liberale beginselen.
- 6.2 Deze beginselen worden nader omschreven in een door de algemene vergadering vastgestelde beginselverklaring.
- 6.3 De VVD streeft dit doel na door alle wettige middelen die aan het doel bevorderlijk zijn, in het bijzonder door:

 - a. Het verder ontwikkelen, verdiepen en verbreiden van de liberale beginselen en het vergroten van hun invloed op onder andere de nationale en internationale politiek;
 - b. Het bevorderen van de verkiezing van leden van de VVD in de vertegenwoordigende lichamen.

Artikel 7:

Vertegenwoordiging.

- 7.1 De VVD wordt in en buiten rechte vertegenwoordigd door het hoofdbestuur. Bovendien komt die bevoegdheid gezamenlijk toe aan twee leden van het hoofdbestuur waaronder tenminste één in functie gekozen lid.

Artikel 8:

Geldelijk beheer.

- 8.1 De inkomsten van de VVD bestaan uit:
- a. De jaarlijkse contributie van de leden;
 - b. Verkiezingsbijdragen;
 - c. Giften en legaten;
 - d. Subsidies van overheidswege;
 - e. Erfstellingen, te aanvaarden onder voorbehoud van boedelbeschrijving;
 - f. Rente van belegde gelden;
 - g. Vergoedingen en opbrengsten voor en van publikaties;
 - h. Alle andere baten.
- 8.2 Het boekjaar loopt gelijk met het kalenderjaar.
- 8.3 De penningmeester is, namens het hoofdbestuur, belast met het geldelijk beheer, met uitzondering van de gelden waarover de penningmeesters namens de besturen van afdelingen en centrales een eigen beheer voeren.

Hoofdstuk 2: Leden.

Artikel 9: Leden.

- 9.1 De VVD kent gewone leden en aspirant-leden.
- 9.2 In bijzondere gevallen kan aan een gewoon lid de titel erelid danwel lid van verdienste worden verleend.

Artikel 10: Gewone leden.

- 10.1 Slechts natuurlijke personen kunnen gewone leden van de VVD zijn.
- 10.2 Als gewoon lid van de VVD kan worden toegelaten degene die de liberale beginselen is toegedaan en die de leeftijd van 18 jaren heeft bereikt of in het kalenderjaar van toelating bereikt en die niet tengevolge van een in kracht van gewijsde gegaan vonnis het passief kiesrecht heeft verloren.

Artikel 11: Aspirant-leden.

- 11.1 Als aspirant-lid kunnen tot de VVD worden toegelaten zij die nog niet de bij de wet vastgestelde leeftijd voor het actief kiesrecht hebben bereikt en die de liberale beginselen zijn toegedaan.
- 11.2 Een aspirant-lid heeft geen stemrecht en kan niet worden benoemd in een bestuursfunctie; overigens heeft hij overeenkomstige rechten en verplichtingen als een gewoon lid.
- 11.3 Aspirant-leden worden bij het bereiken van de leeftijd van 18 jaar automatisch gewoon lid.

Artikel 12: Ereleden.

- 12.1 Erelid is degene, aan wie wegens zijn bijzondere verdiensten voor de VVD deze titel door de algemene vergadering is verleend.

- 12.2 De algemene vergadering kan aan een erelid tevens de titel van erevoorzitter verlenen.

Artikel 13:

Leden van verdienste.

- 13.1 Lid van verdienste is degene, aan wie wegens zijn bijzondere verdiensten voor de VVD in een afdeling of centrale, deze titel is verleend door de ledenvergadering van een afdeling danwel de centralevergadering van een centrale.
- 13.2 De ledenvergadering van een afdeling dan wel de centralevergadering van een centrale kan aan een lid van verdienste tevens de titel van erevoorzitter van die afdeling danwel centrale verlenen.

Artikel 14:

Aanvang van het lidmaatschap.

- 14.1 a. Het lidmaatschap vangt aan door schriftelijke aanmelding bij het hoofdbestuur, tenzij het hoofdbestuur binnen twee maanden na aanmelding - gehoord het afdelingsbestuur van de afdeling waar de betrokkene woont - beslist dat betrokkene geen lid kan worden. In dat laatste geval wordt de betrokkene geacht nooit lid te zijn geweest van de VVD.
- b. Het lidmaatschap wordt tenminste voor het kalenderjaar aangegaan.
- 14.2 Een lid behoort tot de afdeling, in de gemeente waaronder zijn woonplaats ressorteert, behoudens het in artikel 14.3 bepaalde.
- 14.3 Op diens verzoek kan een lid behoren tot een andere afdeling dan die in de gemeente waaronder zijn woonplaats ressorteert, danwel niet tot een afdeling behoren. Op zodanig verzoek beslist het hoofdbestuur, dat aan de inwilliging voorwaarden kan verbinden.
- 14.4 Tegen een afwijzend besluit op grond van de leden 1 en 3 van dit artikel staat voor de betrokkene beroep open bij de commissie van beroep.

Artikel 15:

Einde van het lidmaatschap.

- 15.1 Het lidmaatschap eindigt door:
- De dood van het lid;
 - Schriftelijke opzegging door het lid;
 - Schriftelijke opzegging door het hoofdbestuur;
 - Ontzetting door het hoofdbestuur.

- 15.2 Opzegging door het lid kan alleen plaatsvinden per het einde van het kalenderjaar, tenzij het lid verklaart de opzegging op kortere termijn te willen doen ingaan. De schriftelijke opzegging dient derhalve vóór 1 januari door het hoofdbestuur te zijn ontvangen. In geval van opzegging door een lid blijft de contributie voor het kalenderjaar verschuldigd, er vindt in geen van deze gevallen verrekening van de betaalde contributie plaats.
- 15.3 Opzegging door het hoofdbestuur heeft plaats met onmiddellijke ingang behoudens schorsende werking door beroep (het bepaalde in 15.6):
- Wegens nalatigheid de jaarlijkse contributie te voldoen;
 - Na het in kracht van gewijsde gaan van een vonnis, dat ten gevolge heeft, dat het actief en/of passief kiesrecht van het betrokken lid verloren gaat;
 - Wanneer een lid op andere wijze heeft opgehouden aan de in artikel 10 gestelde vereisten te voldoen;
 - Wanneer van de VVD redelijkerwijs niet gevergd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren.
- 15.4 Tot ontzetting is het hoofdbestuur bevoegd:
- Op een gemotiveerd schriftelijk voorstel van de ledenvergadering van de afdeling, waartoe het lid behoort.
 - Op eigen voorstel indien een lid niet tot een afdeling behoort.
- 15.5 Ontzetting kan alleen worden uitgesproken wanneer een lid in strijd handelt met de statuten, de door de algemene vergadering vastgestelde reglementen of besluiten of wanneer hij de VVD op onredelijke wijze benadeelt.
- 15.6 Tegen een besluit als bedoeld in de artikelen 15.3, 15.4 en 15.5 staat voor het betreffende lid beroep open op de commissie van beroep. Tijdens de beroepstermijn en hangende het beroep is het lid geschorst.

Artikel 16: Rechten van leden.

- 16.1 De gewone leden en aspirant-leden hebben toegang tot de ledenvergaderingen van de afdeling waartoe zij behoren, tot de centralevergaderingen, waartoe hun afdeling behoort en tot de algemene vergaderingen. Zij zijn bevoegd daarin het woord te voeren.
- 16.2 De gewone leden hebben stemrecht in de ledenvergadering van de afdeling waartoe zij behoren. Dit stemrecht is persoonlijk en niet overdraagbaar.
- 16.3 Onverminderd het bepaalde in artikel 31 kan in door de algemene vergadering vast te stellen reglementen op de kandidaatstelling voor leden van de vertegenwoordigende lichamen worden bepaald, dat in vergaderingen waarin een kandidatenlijst wordt vastgesteld in specifiek te omschrijven situaties aan

- eveneens aan te duiden leden geen stemrecht toekomt.
- 16.4 Voorzover de uit het lidmaatschap voortvloeiende rechten en verplichtingen van de leden niet worden geregeld in de statuten, worden zij geregeld in het huishoudelijk reglement en in andere door de algemene vergadering vast te stellen reglementen van de VVD

Hoofdstuk 3: Organisatie.

Artikel 17: Afdelingen.

- 17.1 Elke gemeente behoort tot een afdeling. Het hoofdbestuur bepaalt tot welke afdeling een gemeente behoort.
- 17.2 In elke gemeente, waarin ten minste 10 leden van de VVD hun woonplaats hebben, kan door de leden één afdeling worden opgericht.
- 17.3 De vorming geschiedt door een besluit van een vergadering, waarvoor alle in de desbetreffende gemeente wonende leden van de VVD worden uitgenodigd.
- 17.4 Het besluit tot vorming behoeft de goedkeuring van het hoofdbestuur en treedt eerst in werking nadat deze goedkeuring is verleend. Alvorens de goedkeuring te verlenen, hoort het hoofdbestuur het bestuur van de kamercentrale tot welker gebied de desbetreffende gemeente behoort.
- 17.5 Een afdeling, die op één januari van enig jaar minder dan 25 leden telt, kan door het hoofdbestuur, gehoord het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort alsmede gehoord het bestuur van de afdeling zelf, worden ontbonden
- 17.6 Tegen een besluit tot ontbinding als bedoeld in artikel 17.5 staat voor de leden behorende tot de betrokken afdeling beroep open bij de commissie van beroep.
- 17.7 Een afdeling waarvan het gebied één gemeente omvat, kan overeenkomstig bij Huishoudelijk reglement vast te stellen regels in één of meer gedeelten van die gemeente onderafdelingen instellen.
- 17.8 Het hoofdbestuur kan, gehoord de betreffende kamercentrale en afdeling, besluiten tot toestemming in danwel intrekking van de mogelijkheid, dat een afdeling meer dan één gemeente omvat.
- 17.9 Indien binnen een afdeling (bestuurlijk) een onwerkbaar situatie is ontstaan, die nadelig is voor de VVD, heeft het hoofdbestuur de mogelijkheid om deze afdeling op te heffen danwel samen te voegen met een andere afdeling. Het bepaalde in artikel 17.6 is van overeenkomstige toepassing.

**Artikel 18:
Organisatie en werkzaamheden
van afdelingen en centrales.**

- 18.1 De organisatie van afdelingen en centrales wordt geregeld in het huishoudelijk reglement.
- 18.2 De werkzaamheden van afdelingen en centrales worden, voorzover niet in deze statuten omschreven, geregeld in het huishoudelijk reglement en in andere door de algemene vergadering vast te stellen reglementen.

Hoofdstuk 4: De algemene vergadering.

Artikel 19:

Algemene vergadering.

- 19.1 De algemene vergadering is het hoogste orgaan van de VVD.
- 19.2 Haar komen alle bevoegdheden toe, die niet door de wet of deze statuten aan andere organen zijn opgedragen.
- 19.3 De algemene vergadering kan slechts rechtsgeldige besluiten nemen inzake onderwerpen, die in de beschrijvingsbrief voor de betrokken vergadering zijn vermeld.

Artikel 20:

Jaarlijkse algemene vergadering.

- 20.1 Het hoofdbestuur roept de leden bijeen voor de jaarlijkse algemene vergadering, te houden voor één juni, op de wijze zoals in het huishoudelijk reglement is geregeld.
- 20.2 In deze vergadering brengt het hoofdbestuur in ieder geval zijn jaarverslag uit, legt rekening en verantwoording af over zijn in het afgelopen boekjaar gevoerd beleid, worden de periodiek opvallende plaatsen in het hoofdbestuur vervuld en wordt de jaarlijkse contributie (eventueel) vastgesteld.
- 20.3 Bij de behandeling van de rekening en verantwoording wordt de algemene vergadering voorgelicht door een financiële commissie bestaande uit drie leden, die daartoe met hun plaatsvervangers voor de duur van één jaar door de jaarlijkse algemene vergadering worden gekozen.
- 20.4 De goedkeuring van de rekening en verantwoording door de algemene vergadering ontheft het hoofdbestuur van zijn aansprakelijkheid voor het in het verspreken jaar gevoerde beleid, voor zover daarvan uit die rekening en verantwoording blijkt.

Artikel 21:

Bijeenroeping algemene vergadering.

- 21.1 Het hoofdbestuur roept voorts de algemene vergadering bijeen zo dikwijls het dit wenselijk vindt of wanneer het daartoe volgens de wet of de statuten verplicht is.

- 21.2 De bijeenroeping geschiedt op een termijn van ten minste twee weken door toezending aan het bestuur van alle afdelingen en centrales van een brief die tijd en plaats van de vergadering en de te behandelen onderwerpen vermeldt.
- 21.3 Het hoofdbestuur is verplicht tot het bijeenroepen van een algemene vergadering op een termijn van niet langer dan vier weken, indien ten minste tien afdelingen, die samen bevoegd zijn tot het uitbrengen van ten minste één/ tien-de gedeelte van de stemmen in de algemene vergadering, daartoe schriftelijk verzoeken.
- 21.4 Indien aan het in artikel 21.3 vermelde verzoek niet binnen twee weken is voldaan, kunnen de verzoekers zelf tot die bijeenroeping overgaan op de wijze waarop het hoofdbestuur de algemene vergadering bijeenroept of bij advertentie in ten minste één in het gehele land verspreid veel gelezen dagblad.
- 21.5 De leiding van de algemene vergadering is in handen van de voorzitter van het hoofdbestuur of degene die de voorzitter vervangt.
- 21.6 Als de algemene vergadering is bijeengeroepen op de in artikel 21.4 omschreven wijze kan zij zelf in haar leiding voorzien.

Artikel 22:

Stemrecht in de algemene vergadering.

- 22.1 Het stemrecht in de algemene vergadering wordt uitsluitend uitgeoefend door afgevaardigden van de afdelingen.
- 22.2 Deze afgevaardigden worden benoemd door de ledenvergadering van die afdeling. Hiervan wordt tijdig schriftelijk opgave gedaan aan het hoofdbestuur. Als de ledenvergadering geen afgevaardigden heeft benoemd, treden de bestuursleden van de afdeling in ieder geval als zodanig op.
- 22.3 Iedere afgevaardigde stemt in de algemene vergadering zonder last, naar vrije overtuiging.
- 22.4 De afgevaardigden kunnen hun vertegenwoordiging overdragen mits:
- a. De vertegenwoordiging wordt overgedragen aan een of meer afgevaardigde(n) van een andere afdeling binnen de eigen kamercentrale; en
 - b. De afgevaardigde niet meer dan vijftien stemmen namens ten hoogste zes afdelingen uitbrengt; en
 - c. Overdracht van de vertegenwoordigingsbevoegdheid plaatsvindt aan de hand van een door het hoofdbestuur voor te schrijven model, zonder mogelijkheid van substitutie;
 - d. Overdracht van vertegenwoordigingsbevoegdheid plaatsvindt uiterlijk vóór de aanvang van de vergadering.

- 22.5 Behoudens het in artikel 22.6 bepaalde wordt voor iedere vijftig leden van een afdeling per één januari onderscheidenlijk één juli (de meest recente datum) van het lopende jaar één stem uitgebracht; daarbij wordt het aantal leden van elke afdeling naar boven afgerond tot vijftig of een veelvoud daarvan.
- 22.6 Voor afdelingen, die na één januari onderscheidenlijk één juli zijn opgericht of waarvan de grenzen na die data gewijzigd zijn, wordt het aantal stemmen op de in artikel 22.5 bepaalde wijze vastgesteld op grondslag van het aantal leden, dat één week voor de dag der vergadering tot die afdeling behoort.

Artikel 23: Voorstellen aan de algemene vergadering.

- 23.1 Het hoofdbestuur heeft de bevoegdheid voorstellen aan de algemene vergadering te doen.
- 23.2 Onverminderd het bepaalde in artikel 21.3 hebben de ledenvergaderingen van afdelingen en de centralevergaderingen van kamercentrales en ondercentrales de bevoegdheid vóór een door het hoofdbestuur te bepalen en tijdig bekend te maken datum voorstellen bij het hoofdbestuur in te dienen, die in de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering dienen te worden behandeld. Bij het huishoudelijk reglement kan worden bepaald, dat aan daarbij in te stellen commissies en groepen een soortgelijke bevoegdheid wordt toegekend.
- 23.3 Het hoofdbestuur, de ledenvergaderingen van afdelingen, de centralevergaderingen van kamercentrales en ondercentrales, alsmede de bij huishoudelijk reglement aangewezen commissies en groepen hebben de bevoegdheid schriftelijk gemotiveerde amendementen in te dienen op de voorstellen, die in de algemene vergadering aan de orde komen. Bij huishoudelijk reglement kunnen regelingen worden gesteld omtrent de wijze van indiening en behandeling van dergelijke amendementen.
- 23.4 Het hoofdbestuur is bevoegd zijn voorstellen te wijzigen; met toestemming van de algemene vergadering komt eenzelfde bevoegdheid toe aan indieners van voorstellen en amendementen.

Artikel 24: Reglementen.

- 24.1 De algemene vergadering stelt een huishoudelijk reglement en overige reglementen vast; deze mogen niet in strijd zijn met de wet, statuten en met het beginselprogramma.

- 24.2 Bij huishoudelijk reglement en overige reglementen kunnen andere dan in de statuten genoemde organen worden ingesteld en tevens de samenstelling en bevoegdheden daarvan worden geregeld.

Hoofdstuk 5: Hoofdbestuur.

Artikel 25: Hoofdbestuur.

- 25.1 De VVD wordt bestuurd door een hoofdbestuur.
- 25.2 Het hoofdbestuur bestaat uit ten minste 11 en ten hoogste 13 leden, dit aantal leden van het hoofdbestuur wordt door de algemene vergadering bepaald.
- 25.3 Het hoofdbestuur bestaat uit de volgende in functie benoemde leden:
- De voorzitter;
 - De vice-voorzitter(s);
 - De algemeen secretaris;
 - De penningmeester;
- Alsmede de niet in functie benoemde:
- Overige leden.
- 25.4 De vergaderingen van het hoofdbestuur worden met adviserende stem bijgewoond door:
- De voorzitter van de Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD, de voorzitter van de VVD-Bestuurdersvereniging en de voorzitter van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie of hun respectievelijke vervanger;
 - De voorzitter van elke VVD-Kamerfractie en de vertegenwoordiger van de VVD-leden in het Europees Parlement of hun vervanger;
- 25.5 De leden van het hoofdbestuur worden uit de gewone leden gekozen door de algemene vergadering.
- 25.6 De taken van de (overige) leden van het hoofdbestuur worden, voorzover niet voortvloeiend uit de statuten of reglementen van de VVD, elk jaar door het hoofdbestuur vastgesteld en kenbaar gemaakt aan de leden.
- 25.7 Zowel het hoofdbestuur als de ledenvergadering van elke afdeling zijn bevoegd voor elke te voorziene plaats in het hoofdbestuur een kandidaat te stellen.
- 25.8 Bij de in het huishoudelijk reglement te bepalen termijnen met betrekking tot de kandidaatstelling van leden van het hoofdbestuur bij het vervullen van vacatures, zowel bij periodiek als bij tussentijds openvallende plaatsen, dient ten minste het volgende in acht te worden genomen:
- Tussen het moment van de kennisgeving, dat een plaats in het hoofdbestuur vervuld dient te worden wegens tussentijds of periodiek aftreden en het begin van de termijn waarbinnen kandidaten kunnen worden gesteld,

- dient één week te verlopen;
- b. De termijn waarbinnen kandidaten kunnen worden gesteld dient ten minste drie maanden te bedragen;
 - c. Tussen de verzending van de beschrijvingsbrief waarin de kandidaten zijn vermeld en de algemene vergadering waarin de stemming plaatsvindt dienen ten minste twee weken te verlopen.
- 25.9 Indien één of meer leden van het hoofdbestuur tijdelijk niet in staat zijn hun functie te vervullen of indien tussentijds een plaats openvalt in het hoofdbestuur, blijven de overige leden bevoegd en kunnen uit hun midden één of meer leden aanwijzen de functie te vervullen totdat het betrokken lid zijn functie weer kan vervullen danwel totdat de jaarlijkse algemene vergadering in de opgevallen plaats voorziet.
- 25.10 Het hoofdbestuur wordt bijeengeroepen zo dikwijls als de voorzitter of een drietal leden van het hoofdbestuur dit wenselijk oordeelt, maar ten minste tienmaal per jaar.

Artikel 26:

Zittingsduur leden hoofdbestuur.

- 26.1 De leden van het hoofdbestuur worden gekozen voor de tijd van drie jaar en zijn éénmaal herkiesbaar. Elk jaar treedt één/ derde of nagenoeg één/ derde af aan de hand van een op te maken rooster van aftreden.
- 26.2 Een lid van het hoofdbestuur, dat is gekozen ter vervulling van een tussentijds opgevallen plaats, treedt af in de jaarlijkse algemene vergadering waarin die plaats volgens het rooster van aftreden ingevuld had moeten worden en is tweemaal herkiesbaar.
- 26.3 Leden van het hoofdbestuur zijn na een onafgebroken zittingsduur van ten minste zes jaar, (met inachtneming van hetgeen in artikel 26.2 is gesteld) gedurende één jaar niet herkiesbaar.
- 26.4 Voor de toepassing van dit artikel wordt:
- a. Een onderbreking van het lidmaatschap van het hoofdbestuur gedurende minder dan één jaar buiten beschouwing gelaten;
 - b. De tijdsduur die verstrijkt tussen twee opeenvolgende jaarlijkse algemene vergaderingen met één jaar gelijkgesteld.
- 26.5 De algemene vergadering heeft het recht leden van het hoofdbestuur te schorsen danwel te ontslaan.

Artikel 27:

Onverenigbaarheid van functies.

- 27.1 Onverenigbaar met elkaar is het lidmaatschap van het hoofdbestuur met het lidmaatschap van:
- De Tweede Kamer;
 - De Eerste Kamer;
 - Het Europees Parlement;
 - De commissie van beroep;
 - De financiële commissie als genoemd in artikel 20.3
- 27.2 Onverenigbaar met elkaar is het lidmaatschap van het kamercentralebestuur met het lidmaatschap van:
- De provinciale staten;
 - De financiële commissie die bij de behandeling van de rekening en verantwoording de centralevergadering terzake voorlicht.
- 27.3 Onverenigbaar met elkaar is het lidmaatschap van het afdelingsbestuur met het lidmaatschap van:
- De gemeenteraad;
 - De financiële commissie die bij de behandeling van de rekening en verantwoording de afdelingsvergadering terzake voorlicht.

Artikel 28:

Taken hoofdbestuur.

- 28.1 Het hoofdbestuur is belast met de algemene leiding van de VVD en met de uitvoering van de besluiten van de algemene vergadering.
- 28.2 Het hoofdbestuur pleegt periodiek overleg met de voorzitters van de besturen van de kamercentrales of met hun plaatsvervangers.
- 28.3 In het onder artikel 28.2 bedoelde overleg dienen ten minste aan de orde te worden gesteld: de begroting, de jaarplannen, de adviezen inzake kandidatenlijsten, de belangrijke te vervullen vacatures, alsmede belangrijke organisatorische en huishoudelijke aangelegenheden.
- 28.4 Tot het onder artikel 28.2 bedoelde overleg kan het hoofdbestuur andere personen toelaten.
- 28.5 Het hoofdbestuur is bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten tot het verkrijgen, vervreemden of bezwaren van registergoederen en tot het aangaan van overeenkomsten waarbij de VVD zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een ander sterk maakt of zich tot zekerheidsstelling voor een schuld van een ander verbindt.

- 28.6 Het hoofdbestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid en op een in het huishoudelijk reglement te bepalen wijze, taakonderdelen te laten uitvoeren door partijcommissies, landelijke commissies of ad hoc commissies.

Hoofdstuk 6: Bijzondere organen.

Artikel 29: Partijraad.

- 29.1 Er is een partijraad, die in politiek opzicht een adviserende en stimulerende taak heeft.
- 29.2 Daarenboven kan de partijraad in voorkomend geval politieke uitspraken doen en politieke besluiten nemen namens de VVD.
- 29.3 De samenstelling van de partijraad wordt geregeld bij huishoudelijk reglement.
- 29.4 De partijraad kan al dan niet gevraagd adviezen geven aan de algemene vergadering, het hoofdbestuur en de fracties in de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal en de VVD-leden in het Europees Parlement.
- 29.5 De algemene vergadering kan te allen tijde over de in artikel 29.2 bedoelde uitspraken en standpunten een ander standpunt innemen, hetwelk alsdan geldt als het standpunt van de vereniging.

Artikel 30: Commissie van beroep.

- 30.1 Er is een commissie van beroep, bestaande uit een voorzitter, twee leden en drie plaatsvervangende leden door de algemene vergadering uit de leden te benoemen voor een periode van drie jaar. Deze periode kan eenmaal met drie jaar verlengd worden, tenzij er sprake is van benoeming in een tussentijdse vacature in welk geval de periode met twee maal drie jaar kan worden verlengd.
- 30.2
 - a. In de beschrijvingsbrief voor de desbetreffende algemene vergadering maakt het hoofdbestuur melding van het periodieke aftreden van de commissie van beroep en welke kandidaten het hoofdbestuur stelt voor de functie van voorzitter, lid en plaatsvervangend lid.
 - b. Tevens maakt het hoofdbestuur de mogelijkheid bekend voor de ledenvergaderingen van afdelingen om gedurende een termijn van anderhalve maand, voor de functie van voorzitter, lid en plaatsvervangend lid, kandidaten te stellen.
 - c. Deze kandidaatstelling door de ledenvergadering van de afdeling is slechts geldig indien van elke te stellen kandidaat een korte levensbeschrijving is

bijgevoegd en vergezeld wordt van een schriftelijke bereidverklaring van de kandidaat om de kandidatuur te aanvaarden.

- d. In een tussentijdse vacature wordt zo mogelijk in de eerstkomende (jaarlijkse) algemene vergadering voorzien.
- 30.3 De commissie van beroep neemt kennis van en doet onherroepelijk uitspraak in beroep, dat is ingesteld tegen:
 - a. Een niet-toelating als bedoeld in artikel 14.1;
 - b. Het niet voldoen aan het verzoek tot een bepaalde afdeling te behoren als bedoeld in artikel 14.3;
 - c. Een opzegging van het lidmaatschap door het hoofdbestuur als bedoeld in artikel 15.3, onder c en d;
 - d. Een ontzetting als bedoeld in artikel 15.4;
 - e. Een ontbinding van een afdeling als bedoeld in artikel 17.5 danwel 17.9.;
 - 30.4 Voorts neemt de commissie van beroep kennis van en doet onherroepelijk uitspraak in beroepen die zijn ingesteld krachtens het huishoudelijk reglement.
 - 30.5 Het beroep wordt ingesteld bij aangetekende brief en wel op straffe van niet ontvankelijkheid, binnen één maand na ontvangst van de kennisgeving van het besluit waartegen beroep wordt ingesteld; in deze kennisgeving is het recht van beroep vermeld, alsmede de termijn waarbinnen en de wijze waarop beroep moet worden ingesteld.
 - 30.6 Indien de commissie van beroep geen uitspraak heeft gedaan binnen zes maanden nadat het beroep is ingesteld, wordt dit beroep geacht gegrond te zijn verklaard en vervalt het besluit waartegen beroep is ingesteld met ingang van de dag volgende op die waarop de uitspraak uiterlijk had moeten worden gedaan.
 - 30.7 Het secretariaat van de commissie van beroep wordt gevoerd door de directeur van het algemeen secretariaat.

Hoofdstuk 7: Overige bepalingen.

Artikel 31: Kandidatuur.

- 31.1 Zij die overigens het recht hebben vergaderingen van (de besturen van) de VVD, centrales of afdelingen bij te wonen, worden niet tot die vergaderingen of bijeenkomsten toegelaten indien en zolang daarin een functie in een bestuur of een plaats op een (voorlopige) kandidatenlijst voor enig vertegenwoordigend lichaam wordt besproken en in stemming gebracht, waarbij zij zelf betrokken zijn; zij mogen eerst dan weer tot de vergadering of bijeenkomst worden toegelaten nadat de besprekingen en de stemmingen over functies of plaatsen geheel zijn gesloten.
- 31.2 Het in artikel 31.1 vervatte verbod geldt niet voor de tijd die nodig is om de betrokkene op eigen verzoek, op verzoek van het bestuur of op verzoek van de vergadering inlichtingen te laten geven, maar dan uitsluitend voor de tijd die daartoe nodig is.
- 31.3 a. De vergadering kan besluiten –in afwijking van artikel 31.1- alle kandidaten toe te laten tot de ledenvergadering en deel te laten nemen aan de besprekingen en stemmingen ook over die functies en plaatsen waarbij zij zelf zijn betrokken;
- b. Dit besluit dient te zijn genomen in een voorafgaande vergadering, waarin niet tevens de beraadslagingen over de kandidaten plaatsvinden;
- c. Bij door de algemene vergadering vastgesteld reglement, kunnen aan de in dit artikel genoemde mogelijkheid nadere vereisten worden gesteld.

Artikel 32: Onvoorziene omstandigheden.

- 32.1 In alle de gehele VVD betreffende gevallen waarin door de statuten, het huishoudelijk reglement of andere reglementen niet is voorzien, beslist het hoofdbestuur als de algemene vergadering niet bijeen is; van zodanige besluiten doet het hoofdbestuur op voldoende duidelijke wijze mededelingen aan de leden.
- 32.2 Indien een bepaling van de statuten, het huishoudelijk reglement of andere reglementen aanleiding geeft tot meer dan één uitlegging zal de uitlegging van het hoofdbestuur bindend zijn voor de VVD, haar organen en haar leden, tenzij later de algemene vergadering een andere uitlegging geeft; in zodanig geval wordt de uitlegging van het hoofdbestuur geacht in de statuten, het huishoudelijk reglement of andere reglementen opgenomen te zijn geweest tot het besluit van de algemene vergadering; alle dienovereenkomstig vóór het besluit van de

algemene vergadering verrichte handelingen of genomen besluiten behouden hun rechtskracht.

- 32.3 De commissie van beroep is niet gebonden aan de in artikel 32.2 genoemde bindende uitspraak van het hoofdbestuur, met uitzondering van het bepaalde in de reglementen op de kandidaatstelling voor de vertegenwoordigende lichamen.

Artikel 33: Wijziging statuten.

- 33.1 Voorstellen tot wijziging van de statuten of van het huishoudelijk reglement kunnen alleen in behandeling worden genomen indien zij in de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering zijn vermeld en de woordelijke tekst van de voorgestelde wijziging(en) voor de leden beschikbaar is.
- 33.2 Een besluit tot statutenwijziging vereist een gekwalificeerde meerderheid van stemmen.
- 33.3 Wijziging van de statuten treedt in werking op de datum van het passeren van de desbetreffende notariële akte.

Artikel 34: Ontbinding van de partij.

- 34.1 Een besluit tot ontbinding kan slechts worden genomen door de algemene vergadering in een daartoe bijeengeroepen vergadering, die ten minste acht weken tevoren moet worden uitgeschreven onder uiteenzetting van de redenen die tot het voorstel tot ontbinding hebben geleid en verder voldoet aan de wettelijke vereisten.
- 34.2 Een besluit tot ontbinding vereist een gekwalificeerde meerderheid van stemmen.
- 34.3 Een afschrift van de beschrijvingsbrief voor deze algemene vergadering wordt bovendien zoveel mogelijk aan alle gewone leden persoonlijk gezonden.
- 34.4 Aan de baten, voorzover niet nodig voor het voldoen van de schulden, geeft het ontbindingsbesluit een met het doel van de VVD strokende bestemming.
- 34.5 Ingeval van ontbinding geschiedt de vereffening door het hoofdbestuur met inachtneming van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek.

*Vastgesteld door de algemene vergadering (102e) te Rotterdam op 28 en 29 mei 1999.
In werking getreden op 1 september 1999 door opnemng in een notariële akte, verleden ten overstaand van notaris mr H.P.Ch van Dijk, Nauta Dutilh te Rotterdam.*

Huishoudelijk Reglement

Hoofdstuk 1: bepalingen inzake afdelingen en centrales

§ 1 algemeen

1. Begripsbepalingen
2. Ondercentrales

§ 2 taken

3. Afdelingen
4. Kamercentrales en ondercentrales
5. Provinciale kieskringen
6. Districtcentrales

§ 3 vergaderingen

7. Ledenvergaderingen (centralevergaderingen)
8. Jaarlijkse ledenvergadering (centralevergadering)
9. Bijeenroeping ledenvergaderingen (centralevergaderingen ter voorbereiding van een algemene vergadering)
10. Bijeenroeping ledenvergaderingen
11. Bijeenroeping centralevergaderingen
12. Stemrecht in een centralevergadering

§ 4 besturen

13. Samenstelling besturen
14. Zittingsduur bestuursleden
15. Kandidaatstelling voor een afdelingsbestuur
16. Kandidaatstelling voor een centralebestuur
17. Bestuursvergaderingen
18. Schorsing van bestuursleden
19. Het bestuur van provinciecentrales
20. Het bestuur van districtcentrales

§ 5 overig

21. Onderafdelingen
22. Ontbinding van een afdeling

Hoofdstuk 2: algemene vergadering

23. Kennisgeving en beschrijvingsbrief
24. Besluitenlijst
25. Bijzondere besluitvormingsprocedure

Hoofdstuk 3: stemmingen

- 26. Stemmingen over zaken en personen

Hoofdstuk 4: geldmiddelen

- 27. Hoogte van de contributie
- 28. Betaling van de jaarlijkse contributie
- 29. Geldmiddelen van afdelingen en centrales
- 30. Kostenvergoedingen

Hoofdstuk 5: secretariaten

- 31. Algemeen secretariaat
- 32. Secretariaten van afdelingen en centrales
- 33. Bezoldigde functionarissen

Hoofdstuk 6: partijraad en commissies

- 34. Samenstelling
- 35. Zittingsduur
- 36. Orde van de vergadering
- 37. Taakstelling en bijeenroeping
- 38. Commissies

Hoofdstuk 7: groepen

- 39. Bijzondere groepen

Hoofdstuk 1: Bepalingen inzake afdelingen en centrales.

§ 1 Algemeen

Artikel 1: Begripsbepalingen.

In dit huishoudelijk reglement en in de krachtens dit huishoudelijk reglement vast te stellen reglementen wordt verstaan onder

- a. **Algemene vergadering:**
De vergadering van afgevaardigden van afdelingen van de VVD als geregeld in de artikelen 19 tot en met 22 van de statuten;
- b. **Jaarlijkse algemene vergadering:**
De algemene vergadering, die ingevolge artikel 20 van de statuten elk jaar vóór één juni wordt gehouden;
- c. **Hoofdbestuur:**
De door de algemene vergadering benoemde bestuursleden van de VVD;
- d. **Centrales:**
De kamercentrales, ondercentrales, provinciecentrales en districtscentrales, als omschreven in artikel 5 van de statuten;
- e. **Centrale vergadering:**
Indien tot de centrale meer dan één afdeling behoort: de vergadering van de afgevaardigden van de afdelingen, die tot die betreffende centrale behoren; indien de centrale uit één afdeling bestaat: de ledenvergadering van die afdeling;
- f. **Provincie centrale:**
Alle afdelingen binnen de kieskringen, waarin elke provincie op basis van de Kieswet is verdeeld;
- g. **Afdeling:**
Een overeenkomstig artikel 17 van de statuten opgerichte plaatselijke organisatie van de VVD;
- h. **Ledenvergadering van een afdeling:**
De vergadering van de leden, die tot die afdeling behoren;
- i. **Fractie:**
De gezamenlijk in een vertegenwoordigend lichaam (Gemeenteraad, deelgemeente, Provinciale Staten, Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europese parlement) optredende leden van de VVD;

- j. **Commissie van beroep:**
Een beroepsinstantie samengesteld uit door de algemene vergadering benoemde leden.
- k. **Partijcommissies:**
Commissies die het hoofdbestuur alsmede de fracties van de Eerste en de Tweede Kamer der Staten-Generaal en de VVD-leden van de fractie der Liberalen-Democraten in het Europese Parlement adviseren over vraagstukken, die tot hun werkterrein behoren.
- l. **Landelijke commissies:**
Door het hoofdbestuur in te stellen commissies, die het hoofdbestuur stelselmatig adviseren over vraagstukken, die behoren tot het werkterrein van het hoofdbestuur;
- m. **Ad hoc commissies:**
Door het hoofdbestuur incidenteel in te stellen commissies, die het hoofdbestuur adviseren over een bepaald vraagstuk, dat behoort tot het werkterrein van het hoofdbestuur;
- n. **VVD-Bestuurdersvereniging:**
De vereniging van de VVD ter bevordering van de kennis van het bestuur van provincies, gemeenten, deelgemeenten en wijken, samenwerkingsverbanden en waterschappen;
- o. **Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD:**
De organisatie van bij de stichting aangesloten vrouwelijke leden ter bevordering van de politieke bewustwording van vrouwen en het vergroten van de participatie van liberale vrouwen in bestuurlijke, politieke en maatschappelijke functies;
- p. **Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie:**
De vereniging van jonge liberalen ter bevordering van de informatie over politieke problemen in de maatschappij en het doordringen van de leden van de verantwoordelijkheden welke het staatsburgerschap aan hen oplegt;
- q. **Gewone meerderheid:**
Bij een even uitgebracht aantal stemmen, de helft + 1 hiervan, waarbij blanco en ongeldig uitgebrachte stemmen geacht worden niet te zijn uitgebracht; indien de breuk uitkomt op een gebroken getal, het eerste hele getal hierboven.
- r. **Gekwalificeerde meerderheid:**
Tweederden van het aantal geldig uitgebrachte stemmen, waarbij blanco en ongeldig uitgebrachte stemmen geacht worden niet te zijn uitgebracht, indien de breuk uitkomt op een gebroken getal, het eerste hele getal hierboven.

Artikel 2:

Ondercentrales

- 2.1 Het hoofdbestuur besluit tot het instellen, wijzigen of opheffen van een ondercentrale, gehoord de besturen van de betrokken afdeling(en) en kamercentrale en omkleed met argumenten.

§ 2 Taken

Artikel 3: Afdelingen.

- 3.1 De taken, rechten en verplichtingen van (het bestuur van) een afdeling zijn:
- Al hetgeen voortvloeit uit de statuten en de reglementen van de VVD;
 - Het meewerken aan de kandidaatstelling voor alle vertegenwoordigende lichamen op de wijze als nader geregeld in reglementen van de VVD;
 - Het binnen haar gebied bevorderen van alle activiteiten, die dienstig zijn aan de doelstellingen van de VVD;
 - Al hetgeen haar door het hoofdbestuur is opgedragen;
 - Al hetgeen overigens bevorderlijk is aan het doel van de VVD.

Artikel 4: Kamercentrales en ondercentrales.

- 4.1 De taken, rechten en verplichtingen van (het bestuur van) een kamercentrale en een ondercentrale zijn:
- Het binnen haar gebied bevorderen en stimuleren van de oprichting van afdelingen;
 - Het bevorderen en stimuleren van het goede verloop van de werkzaamheden in de afdelingen binnen haar gebied;
 - Het bevorderen en stimuleren van de uitvoering van het door de algemene vergadering vastgestelde beleid van het hoofdbestuur.
- 4.2 Tevens heeft (het bestuur van) een kamercentrale tot taak:
- Het benoemen van leden in de partijraad;
 - Het benoemen van een vertegenwoordigster en haar plaatsvervangster in de adviesraad van de Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD;
 - Het bevorderen van het goede verloop van de werkzaamheden in de ondercentrales binnen haar gebied.

Artikel 5: Provinciecentrale

- 5.1 De taken, rechten en verplichtingen van (het bestuur van) een provinciecentrale zijn:
- de kandidaatstelling voor leden van de Provinciale Staten op de wijze als nader geregeld in de reglementen van de VVD;
 - het bevorderen van de verkiezing van de gestelde kandidaten.

**Artikel 6:
Districtscentrales**

- 6.1 De taken, rechten en verplichtingen van (het bestuur van) een districtscentrale zijn:
- a. De kandidaatstelling van leden van de raad van het district of gewest, zulks met inachtneming van hetgeen door het hoofdbestuur terzake wordt opgedragen,
 - b. Het bevorderen van de verkiezing van de gestelde kandidaten.

§ 3 Vergaderingen

**Artikel 7:
Ledenvergaderingen
(centralevergaderingen).**

- 7.1 De ledenvergadering (centralevergadering) is het hoogste orgaan van de betrokken afdeling (centrale).
- 7.2 Aan de ledenvergadering (centralevergadering) komen voor het betrokken gebied alle bevoegdheden toe, die niet door de wet, de statuten en reglementen van de VVD aan andere organen zijn opgedragen.
- 7.3 Een ledenvergadering (centralevergadering) kan slechts rechtsgeldige besluiten nemen inzake onderwerpen, die in de uitnodiging voor de betreffende vergadering zijn vermeld.
- 7.4 Onverminderd het bepaalde in de statuten hebben leden van het hoofdbestuur toegang tot de ledenvergaderingen en centralevergaderingen en hebben leden van het bestuur van de centrales toegang tot de ledenvergaderingen in hun betrokken gebied. Zij mogen in die vergaderingen het woord voeren. Wanneer zij niet tevens behoren tot de afdeling of centrale hebben zij daarin geen stemrecht.

**Artikel 8:
Jaarlijkse ledenvergadering
(centralevergadering).**

- 8.1 Het bestuur roept de jaarlijkse ledenvergadering (centralevergadering) vóór 1 juni bijeen.
- 8.2 In deze vergadering brengt het bestuur ten minste zijn jaarverslag uit, doet het rekening en verantwoording en vinden periodieke aftreding en benoeming

van bestuursleden plaats. In deze vergadering benoemt de ledenvergadering van de afdeling tevens de afgevaardigden en hun plaatsvervangers naar alle voorkomende vergaderingen voor de duur van één jaar, te rekenen van 1 juni tot 1 juni.

- 8.3 Van het jaarverslag, overeenkomstig een door het hoofdbestuur vast te stellen model, zendt het bestuur binnen één maand nadat het is vastgesteld een exemplaar aan de algemeen secretaris en de secretaris van de kamercentrale en de ondercentrale, waartoe de afdeling behoort.
- 8.4 Bij de behandeling van de rekening en verantwoording wordt de jaarlijkse ledenvergadering (centralevergadering) voorgelicht door een financiële commissie van drie leden die daartoe met hun plaatsvervangers voor de duur van één jaar door de ledenvergadering (centralevergadering) worden benoemd. Deze leden zijn maximaal twee maal herkiesbaar en mogen geen deel uitmaken van het bestuur. Indien de afdeling uit minder dan 50 leden bestaat, mag de commissie uit twee leden bestaan en behoeven geen plaatsvervangers te worden aangewezen. Deze leden zijn slechts een maal herkiesbaar en mogen geen deel uitmaken van het bestuur.
- 8.5 De goedkeuring van de rekening en verantwoording door de jaarlijkse ledenvergadering (centralevergadering) ontheft het bestuur van zijn aansprakelijkheid voor het in het afgelopen jaar gevoerde beleid. Van de rekening en verantwoording zendt het bestuur binnen één maand na goedkeuring een exemplaar aan de algemeen secretaris en de secretaris van de kamercentrale en van de ondercentrale, waartoe de afdeling behoort.
- 8.6 Het hoofdbestuur is bevoegd de afdrachten van de jaarlijkse contributie op te schorten, zolang een afdeling of centrale niet heeft voldaan aan de verplichtingen om het jaarverslag en de rekening en verantwoording aan de algemeen secretaris toe te zenden.

Artikel 9:

Bijeenroeping ledenvergaderingen (centralevergaderingen) ter voorbereiding van een algemene vergadering.

- 9.1 Onverminderd het bepaalde in artikel 8.1 roept bestuur de ledenvergadering (centralevergadering) bijeen tegen een tijdstip, dat ligt tussen ten hoogste tien en ten minste vier weken voor de Jaarlijkse Algemene Vergadering. Van de agenda maakt in ieder geval deel uit de beschrijvingsbrief van de Algemene Vergadering.
- 9.2 Voorts roept het bestuur de ledenvergadering (centralevergadering) bijeen zo dikwijls dat nodig is ter voorbereiding van een algemene vergadering of een centralevergadering.

Artikel 10: Bijeenroeping ledenvergaderingen.

- 10.1 Alle ledenvergaderingen worden op een termijn van ten minste één week tevoren uitgeschreven en in geval van een kandidaatstelling ten minste drie weken tevoren uitgeschreven, hetzij door het bestuur, hetzij door één/ tiende deel van het aantal leden dat tot de afdeling behoort met een maximum van 25 leden. Deze bijeenroeping geschiedt door toezending van een uitnodiging aan de leden en aspirant-leden, die tijd en plaats van de vergadering en de te behandelen onderwerpen bevat.
- 10.2 De voorzitter roept de ledenvergadering bijeen op verzoek van ten minste één/ tiende deel van de leden met een maximum van 25 leden; indien aan zodanig verzoek niet binnen één maand na ontvangst ervan gevolg is gegeven, kunnen die verzoekers zelf tot de bijeenroeping overgaan. Op verzoek kan aan hen een ledenbestand beschikbaar worden gesteld door het algemeen secretariaat.
- 10.3 De bijeenroeping geschiedt door middel van een brief dan wel plaatsing ervan in het afdelingsperiodiek, indien de afdeling daarover beschikt. Wanneer het vereiste aantal leden de vergadering bijeenroept, kan dit ook via plaatsing ervan in ten minste één ter plaatse waar de afdeling gevestigd is veelgelezen blad. In laatstgenoemde situatie kan de ledenvergadering zelf in haar leiding voorzien.
- 10.4 Tevens roept het bestuur de ledenvergadering bijeen zo dikwijls als de voorzitter of ten minste één/ derde van de bestuursleden dit wenselijk oordeelt of wanneer het daartoe volgens de wet of de statuten en reglementen van de VVD verplicht is.
- 10.5 Ook het hoofdbestuur kan op dezelfde wijze een ledenvergadering van de afdeling bijeenroepen en daarbij zelf in de leiding voorzien.

Artikel 11: Bijeenroeping centralevergaderingen.

- 11.1 Alle centralevergaderingen worden op een termijn van ten minste twee weken bijeengeroepen, hetzij door het bestuur, hetzij door een aantal afdelingen, dat tezamen bevoegd is tot het uitbrengen van één/ tiende gedeelte van het aantal stemmen in de centralevergadering.
- 11.2 Wanneer het vereiste aantal afdelingen hierom verzoekt, roept de voorzitter de centralevergadering bijeen binnen één maand na ontvangst ervan. Gebeurt dit niet, dan kunnen de verzoekers zelf tot die bijeenroeping overgaan.

- 11.3 De bijeenroeping geschiedt door middel van een schriftelijke uitnodiging aan de besturen van de afdelingen, die tijd en plaats van de vergadering en de te behandelen onderwerpen bevat, dan wel plaatsing ervan in het periodiek, indien de centrale daarover beschikt. Wanneer het vereiste aantal afdelingen de vergadering bijeenroept, kan dit ook via plaatsing ervan in ten minste één in het gebied van de centrale veelgelezen blad. In laatstgenoemde situatie voorziet de centralevergadering zelf in haar leiding.
- 11.4 Tevens roept het bestuur de centralevergadering bijeen zo dikwijls als de voorzitter of ten minste één derde van de bestuursleden dit wenselijk oordeelt of wanneer het daartoe volgens de wet of de statuten en reglementen van de VVD verplicht is.
- 11.5 Ook het hoofdbestuur kan op dezelfde wijze een centralevergadering bijeenroepen en daarbij zelf in de leiding voorzien.
- 11.6 Voor een centrale, die tevens afdeling is, zijn de bepalingen voor bijeenroeping ledenvergadering van overeenkomstige toepassing.

Artikel 12: Stemrecht in een centralevergadering.

- 12.1 Het stemrecht in de centralevergadering, van een centrale, bestaande uit meer dan één afdeling, wordt uitsluitend uitgeoefend door de afgevaardigden van de afdelingen.
- 12.2 Deze afgevaardigden worden telkenjare voor de periode van 1 juni tot 1 juni benoemd door de ledenvergadering van de afdelingen. Hiervan wordt tijdig schriftelijk opgave gedaan aan het hoofdbestuur. Als de ledenvergadering geen afgevaardigden heeft benoemd, treden de bestuursleden van de afdeling in ieder geval als zodanig op, met inachtneming van de bepalingen terzake van de statuten en de reglementen van de VVD.
- 12.3 In een centrale, die tevens afdeling is, oefenen de leden, die tot die afdeling behoren, het stemrecht uit.

§ 4 Besturen

Artikel 13: Samenstelling besturen.

- 13.1 Het aantal leden van het bestuur wordt door de ledenvergadering (centralevergadering) bepaald.
- 13.2 Het bestuur van een afdeling (centrale) bestaat uit de volgende in functie benoemde leden:
- De voorzitter;
 - De vice-voorzitter (optioneel, indien de vice-voorzitter niet in functie wordt benoemd, dan dient door en uit het bestuur één van de leden als plaatsvervanger te worden aangewezen);
 - De secretaris;
 - De penningmeester;
- alsmede de niet in functie benoemde:
- Overige leden
- 13.3 Bij ontstentenis van bestuursleden blijft het bestuur bevoegd en zorgt derhalve voor onderlinge vervanging.
- 13.4 De bestuursleden worden uit de leden gekozen door de ledenvergadering (centralevergadering). De taken van de overige leden van het bestuur worden, voor zover niet voortvloeiend uit de statuten of reglementen van de VVD, elk jaar door het bestuur vastgesteld en kenbaar gemaakt aan de leden.
- 13.5 Het bestuur van een afdeling (centrale) doet opgave van zijn samenstelling en van wijzigingen daarin aan de algemeen secretaris, de secretaris van de ondercentrale en de secretaris van de kamercentrale.
- 13.6 Aan het bestuur van een afdeling respectievelijk kamercentrale wordt na overleg met de betrokken fractie(s) een lid van de raadsfractie respectievelijk Statenfractie als adviseur aan het bestuur toegevoegd.
- 13.7 Aan het bestuur van een afdeling respectievelijk centrale wordt na overleg met het bestuur van de afdeling - c.q. regionale vrouwengroep zoals bedoeld in de statuten van de Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD een aangeslotene als adviseur aan het bestuur toegevoegd, voor zover zij al niet uit andere hoofde deelneemt aan het bestuur.
- 13.8 Aan het bestuur van een kamercentrale wordt door het hoofdbestuur van de JOVD in overleg met het kamercentrale bestuur een jongere die lid is van VVD

en JOVD toegevoegd. Dit volwaardig lid van het bestuur heeft dezelfde rechten en plichten als de overige bestuursleden.

Artikel 14: Zittingsduur bestuursleden.

- 14.1 De leden van het bestuur van een afdeling (centrale) worden gekozen voor de tijd van drie jaar. Elk jaar treedt éénderde of nagenoeg éénderde af aan de hand van een op te maken rooster van aftreden.
- 14.2 Een lid van het bestuur, dat is gekozen ter vervulling van een tussentijds opengevallen plaats, treedt af in de jaarlijkse ledenvergadering waarin die plaats volgens het rooster van aftreden ingevuld had moeten worden en is tweemaal herkiesbaar.
- 14.3 Leden van het bestuur van een afdeling (centrale) zijn na een onafgebroken zittingsduur van zes jaar, met inachtneming van hetgeen in 14.2 is gesteld, gedurende één jaar niet herkiesbaar. Worden zij dan weer gekozen, dan gelden opnieuw de bepalingen voor de zittingsduur.
- 14.4 Voor de toepassing van dit artikel wordt:
 - a. Een onderbreking van het lidmaatschap van het bestuur gedurende minder dan één jaar buiten beschouwing gelaten;
 - b. De tijdsduur, die verstrijkt tussen twee opeenvolgende jaarlijkse ledenvergaderingen met een jaar gelijkgesteld.
- 14.5 Bij wijze van uitzondering kan na gebleken noodzaak een lid van het bestuur nog éénmaal dadelijk voor drie jaar herkozen worden, mits het bestuur dit bij schriftelijke stemming unaniem heeft voorgesteld en de ledenvergadering dit voorstel goedkeurt met gekwalificeerde meerderheid van stemmen. De totale zittingsduur kan echter nimmer meer dan 9 jaar bedragen.

Artikel 15: Kandidaatstelling voor een afdelingsbestuur.

- 15.1 Tot kandidaatstelling van leden van een bestuur van een afdeling zijn bevoegd:
 - a. Het bestuur van de afdeling;
 - b. Ten minste eentiende van het aantal leden met een maximum van 25 leden, die tot de afdeling behoren. Van het op deze wijze kandidaat gestelde lid dient een instemmingsverklaring te worden overgelegd.
- 15.2 Het bestuur geeft in de oproeping en ten minste drie weken voor de ledenver-

gadering waarin in opengevallen of openvallende plaatsen in het bestuur zal worden voorzien, kennis van de door het bestuur gestelde kandidaten, waarbij het voor elke te vervullen plaats één kandidaat mag stellen.

- 15.3 Benoeming vindt plaats in de jaarlijkse ledenvergadering. Tussentijdse benoeming kan ook plaatsvinden in andere ledenvergaderingen.
- 15.4 De termijn van kandidaatstelling sluit ten minste zeven dagen voor de ledenvergadering, waarin de benoeming plaatsvindt.

**Artikel 16:
Kandidaatstelling
voor een centralebestuur.**

- 16.1 Tot kandidaatstelling van leden van een bestuur van een centrale, bestaande uit meer dan één afdeling, die niet een provincie- en districtscentrale is, zijn bevoegd:
 - a. Het bestuur van de centrale;
 - b. De ledenvergadering van elke afdeling binnen het gebied van die centrale.
- 16.2 Benoeming vindt plaats in de jaarlijkse centralevergadering. Tussentijdse benoeming kan ook plaatsvinden in een andere centralevergadering.
- 16.3 De termijn van kandidaatstelling sluit ten minste veertien dagen voor de centralevergadering, waarin de benoeming plaatsvindt.
- 16.4 Elk tot kandidaatstelling bevoegd orgaan mag voor elke te vervullen plaats één kandidaat stellen.
- 16.5 Het bestuur van een centrale geeft ten minste twee maanden vóór de sluiting van de termijn van kandidaatstelling voor benoemingen aan de secretaris van elke afdeling binnen zijn gebied schriftelijk kennis in welke opengevallen of openvallende plaatsen moet worden voorzien, onder vermelding van de bevoegdheid tot kandidaatstelling en van de kandidaten, die het bestuur stelt.

**Artikel 17:
Bestuursvergaderingen.**

- 17.1 Het bestuur van een afdeling (centrale) vergadert ten minste twee maal per jaar en voorts zo dikwijls als de voorzitter of twee leden van het bestuur dit wenselijk oordelen en wanneer het daartoe volgens de statuten en reglementen van de VVD verplicht is.
- 17.2 Ten minste alle onderwerpen, die in de ledenvergaderingen aan de orde (moeten) worden gesteld, komen in deze bestuursvergaderingen eveneens aan de orde.

Artikel 18: Schorsing en ontslag van bestuursleden.

- 18.1 Bestuursleden, die in gebreke blijven hun taak te vervullen in overeenstemming met de statuten of de reglementen van de VVD, kunnen:
Door de ledenvergadering (centralevergadering) naar aanleiding van een ingediend voorstel worden geschorst dan wel worden gedwongen tot aftreden;
- a. Door het hoofdbestuur naar aanleiding van door dit bestuur gegeven herhaalde schriftelijke waarschuwingen ter zake worden geschorst dan wel van hun taken worden ontheven.
 - b. De besluiten sub a en b worden met een gewone meerderheid genomen.
- 18.2 Van een in 18.1 bedoeld besluit wordt het betreffende bestuurslid zo spoedig mogelijk bij aangetekende brief in kennis gesteld.
- 18.3 Tegen een besluit van de ledenvergadering (centralevergadering) tot gedwongen aftreden is geen beroep mogelijk. Tegen een besluit van het hoofdbestuur tot ontheffing van de taken kan binnen een maand na ontvangst ervan door het betreffende bestuurslid schriftelijk beroep worden ingesteld bij de commissie van beroep. Een besluit tot gedwongen aftreden leidt tot onmiddellijke beëindiging van het bestuurslidmaatschap.
- 18.4 Een besluit tot ontheffing van de taken leidt tot beëindiging van het bestuurslidmaatschap door:
- a. Het verstrijken van de beroepstermijn zonder dat beroep is ingesteld;
 - b. Een beslissing van de commissie van beroep, waarbij het beroep is afgewezen.
- 18.5 Ingeval het gehele bestuur van een afdeling (centrale) wordt gedwongen tot aftreden dan wel wordt ontheven van de taken neemt het naasthogere bestuur zoveel mogelijk de taak van het bestuur over, waarbij het zich kan laten bijstaan door andere leden. Ook dienen aftredende bestuursleden al hun stukken over te dragen aan de nieuwe bestuursleden.

Artikel 19: Het bestuur van provinciecentrales.

- 19.1 Daar waar het gebied van de provinciecentrale samenvalt met dat van een centrale is het bestuur van die centrale tevens het bestuur van de provinciecentrale.
- 19.2 Daar waar het gebied van de provinciecentrale niet samenvalt met dat van een centrale, doch de grens van een centrale overschrijdt, voorzien de gezamenlijke besturen van die centrales in het bestuur van de provinciecentrale.

- 19.3 Alle bepalingen met betrekking tot het centralebestuur zijn van overeenkomstige toepassing op het provinciecentrale bestuur, met inachtneming van de specifieke bepalingen ter zake in de reglementen van de VVD.

Artikel 20: Het bestuur van districtcentrales.

- 20.1 Daar waar het gebied van een openbaar bestuurlijk lichaam (delen van) meer dan één centrale omvat, kan een districtcentrale worden gevormd.
- 20.2 In voorkomend geval voorzien de gezamenlijke besturen van die centrales in het bestuur van de districtcentrale.
- 20.3 Alle bepalingen met betrekking tot het centralebestuur zijn van overeenkomstige toepassing op het districtcentrale bestuur, met inachtneming van de specifieke bepalingen ter zake in de reglementen van de VVD

§ 5 Overige

Artikel 21: Onderafdelingen.

- 21.1 Door de ledenvergadering van een afdeling kunnen onderafdelingen worden ingesteld.
- 21.2 De activiteiten van een onderafdeling blijven voor verantwoordelijkheid van de afdeling; de rechten en plichten van een onderafdeling worden in een reglement vastgelegd.
- 21.3 Tot een onderafdeling behoren alle leden van de afdeling, die hun woonplaats hebben in het desbetreffende gedeelte van de betrokken gemeente.
- 21.4 Op zijn verzoek kan een lid behoren tot een andere onderafdeling dan die in het gedeelte van de gemeente waaronder de onderafdeling ressorteert. Op zodanig verzoek beslist het bestuur van de afdeling, dat aan de inwilliging voorwaarden kan verbinden.

Artikel 22: Ontbinding van een afdeling.

- 22.1 Van een besluit tot ontbinding van een afdeling op grond van het bepaalde in de statuten wordt door het hoofdbestuur zo spoedig mogelijk bij aangetekende brief kennis gegeven aan het bestuur onder vermelding van de bevoegdheid van de afdeling om binnen één maand na ontvangst ervan tegen dit besluit beroep in te stellen bij de commissie van beroep.
- 22.2 Door een besluit tot ontbinding wordt de betrokken afdeling geschorst in de uitoefening van al haar rechten en verplichtingen, behoudens haar bevoegdheid beroep in te stellen. De schorsing duurt voort totdat het besluit tot ontbinding onherroepelijk is geworden dan wel is vernietigd.
- 22.3 Een besluit tot ontbinding wordt onherroepelijk door:
 - a. Het verstrijken van de beroepstermijn zonder dat beroep is ingesteld;
 - b. Een beslissing van de commissie van beroep, waarbij het beroep is afgewezen.
- 22.4 Ingeval van ontbinding van een afdeling besluit het hoofdbestuur bij welke afdeling het gebied van de ontbonden afdeling wordt gevoegd. Dit besluit wordt niet eerder genomen, dan nadat het hoofdbestuur de ledenvergaderingen van de betreffende (onder)afdelingen en het betreffende kamercentralebestuur heeft gehoord. In dit besluit bepaalt het hoofdbestuur tevens welke bestemming aan de bezittingen van de ontbonden afdeling wordt gegeven. In voorkomend geval kan het hoofdbestuur aan personen, die betalingen aan de VVD hebben gedaan ten behoeve van (een bepaald doel van) de afdeling, die ontbonden wordt, het (resterende deel van het) bedrag terugbetalen.
- 22.5 Wanneer het hoofdbestuur ontbinding van een afdeling een te zwaar middel vindt, doch het disfunctioneren van een afdeling (tijdelijk) ingrijpen nodig maakt, kan het naasthogere bestuur (tijdelijk) de taken van die betreffende afdeling overnemen. Het kan zich daarbij laten bijstaan door andere leden.

Hoofdstuk 2: Algemene vergadering.

Artikel 23: Kennisgeving en beschrijvingsbrief.

- 23.1 Het hoofdbestuur deelt elk jaar uiterlijk vóór 1 oktober schriftelijk aan de besturen van de afdelingen en centrales mede:
- Het tijdstip en de plaats van die jaarlijkse algemene vergadering;
 - De bevoegdheid van de ledenvergadering van afdelingen en centrales om vóór 1 december bij het hoofdbestuur initiatiefvoorstellen in te dienen,
 - Welke leden van het hoofdbestuur tijdens de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering aftredend zijn onder vermelding of de aftredenden herkiezbaar zijn,
 - Welke kandidaten voor elke te vervullen plaats door het hoofdbestuur worden gesteld;
 - De bevoegdheid van de ledenvergadering van de afdelingen om vóór 1 december een kandidaat te stellen voor elke in het hoofdbestuur te vervullen plaats;
 - Dat de kandidaatstelling slechts geldig is indien van elke te stellen kandidaat een korte levensbeschrijving is bijgevoegd en vergezeld wordt van een schriftelijke bereidverklaring van de kandidaat om de kandidatuur te aanvaarden;
 - De tijdstippen van verschijnen van de beschrijvingsbrief en de aanvullende beschrijvingsbrief;
 - De bevoegdheid van de afdelingen en centrales, de partijcommissies en de groepen zoals vermeld in artikel 39.1 om tot uiterlijk anderhalve maand vóór de jaarlijkse algemene vergadering amendementen op de beschrijvingsbrief in te dienen;
- 23.2 De beschrijvingsbrief verschijnt ten minste 3 maanden vóór de jaarlijkse algemene vergadering.
- 23.3 De aanvullende beschrijvingsbrief verschijnt ten minste 1 maand vóór de jaarlijkse algemene vergadering.
- 23.4 De aankondiging van het tijdstip en de plaats van een algemene vergadering, een beknopte weergave van de agenda alsmede de verkrijgbaarheid van de beschrijvingsbrief, worden tijdig gepubliceerd in het landelijk periodiek van de VVD

Artikel 24: Besluitenlijst.

- 24.1 Van de besluiten van iedere algemene vergadering wordt onder verantwoordelijkheid van de algemeen secretaris een besluitenlijst opgesteld.
- 24.2 De desbetreffende algemene vergadering benoemt, op voordracht van het hoofdbestuur, een commissie van drie leden, die de desbetreffende vergadering bijwoont. Deze commissie onderzoekt de besluitenlijst op inhoud en deugdelijkheid en stelt hem vervolgens onder vermelding van de stemverhouding namens de algemene vergadering definitief vast.
- 24.3 De aldus vastgestelde besluitenlijst kan niet meer worden gewijzigd en wordt in bekende vorm als zodanig gepubliceerd in het landelijk periodiek van de VVD

Artikel 25: Bijzondere besluitvormingsprocedure.

- 25.1 Het hoofdbestuur is bevoegd om voor de vaststelling van programma's, resoluties en manifesten een bijzondere besluitvormingsprocedure vast te stellen, waarbij termijnen en de wijze van inzending van amendementen c.q. moties worden vastgesteld en tijdig bekendgemaakt.
- 25.2 De aan de partij voor deze procedure in aanmerking komende voorgelegde stukken kunnen worden geamendeerd dan wel van moties voorzien door:
 - a. De ledenvergadering van afdelingen;
 - b. De partijcommissies;
 - c. De bijzondere groepen.
- 25.3 De amendementen en/of moties van de ledenvergadering van afdelingen worden ingediend bij de kamercentrale, waartoe die afdelingen behoren en de amendementen en/of moties van de partijcommissies en de gelieerde groepen worden rechtstreeks ingediend bij het hoofdbestuur volgens een door dit bestuur ter beschikking te stellen model. Het hoofdbestuur zendt deze amendementen en moties ter kennisname aan de kamercentralebesturen.
- 25.4 Tijdens een centrale vergadering wordt besloten
 - a. Welke amendementen en moties van zuiver redactionele aard zijn. Deze worden rechtstreeks toegezonden aan de redactiecommissie;
 - b. Welke amendementen en moties dezelfde strekking hebben en kunnen worden samengevoegd en kunnen worden samengevoegd en zullen samen met de overige niet samengevoegde amendementen worden ingediend bij de redactiecommissie.

- 25.5 De centralevergadering besluit met gewone meerderheid van stemmen.
- 25.6 De redactiecommissie besluit met een gewone meerderheid van stemmen welke amendementen en moties van de kamercentrales, commissies van advies en bijzondere groepen:
- Van zuiver redactionele aard zijn. Deze worden meteen verwerkt;
 - Van gelijke strekking zijn en derhalve worden samengevoegd;
 - Als overige amendementen zullen worden ingediend; en stelt het hoofdbestuur van deze besluitvorming op de hoogte.
- 25.7 Het hoofdbestuur is bevoegd nota's van wijziging vast te stellen. Hierin geeft het tevens aan op welke punten wordt afgeweken van het resultaat van de besluitvorming van de redactiecommissie.
- 25.8 Bij zijn besluitvorming laat het hoofdbestuur zich voor wat betreft de resoluties, manifesten en verkiezingsprogramma's adviseren door het periodiek overleg met de kamercentralevoorzitters en de partijraad en voor wat de overige stukken betreft door het periodiek overleg met de kamercentralevoorzitters.
- 25.9 Het hoofdbestuur maakt zijn besluitvorming zo spoedig mogelijk bekend.
- 25.10 De algemene vergadering besluit vervolgens met een gewone meerderheid van stemmen over de uiteindelijk overgebleven moties en amendementen, de nota's van wijziging van het hoofdbestuur en doet algemeen uitspraak over het/ de onderwerpelijke stuk(ken).

Hoofdstuk 3: Stemmingen.

Artikel 26: Stemmingen over zaken en personen.

- 26.1 Stemmingen in de VVD kunnen slechts rechtsgeldig plaatsvinden in een reglementair belegde vergadering over reglementair aan de orde zijnde onderwerpen. Zij kunnen gaan over zaken of over personen.
- 26.2 Over zaken wordt bij handopsteken, opsteken van stembriefjes, schriftelijk of elektronisch gestemd op grond van een daartoe strekkend besluit van de vergadering, een en ander overeenkomstig de bepalingen in de statuten en de reglementen van de VVD.
- 26.3 Over personen wordt indien nodig altijd schriftelijk of elektronisch gestemd, waarbij zich de volgende mogelijkheden kunnen voordoen:
- a. **enkelvoudige kandidatuur;**
hiervoor is geen stemming nodig; belanghebbende wordt direkt door de voorzitter benoemd verklaard;
 - b. **meer kandidaten voor één plaats;**
er vindt direkt stemming plaats tussen alle gestelde kandidaten. Krijgt iemand direkt een gewone meerderheid, dan wordt hij benoemd verklaard. Krijgt niemand een gewone meerderheid, dan vindt een herstemming plaats tussen de twee kandidaten, die bij de eerste stemming de meeste stemmen hadden verworven. Indien niet bepaald kan worden welke twee kandidaten bij de eerste stemming de meeste stemmen hebben verworven, dient een tussenstemming hierover uitsluitsel te geven;
 - c. **meer kandidaten voor meer plaatsen;**
er vindt direkt stemming plaats tussen alle gestelde kandidaten. Zij die direkt meer dan de helft van het aantal geldig uitgebrachte stemmen krijgen, worden direkt benoemd verklaard. Zijn alle plaatsen dan nog niet vervuld, dan vindt een tweede stemming plaats tussen de overgebleven gestelde kandidaten. Zij die dan de meeste stemmen krijgen, worden benoemd verklaard;
 - d. **stemming over de samenstelling van een kandidatenlijst;**
 1. *enkelvoudige kandidatuur;*
hiervoor is geen stemming nodig; belanghebbende wordt direkt door de voorzitter voor de betreffende plaats benoemd verklaard;
 2. *meer kandidaten voor één plaats;*
er vindt direkt schriftelijke of elektronische stemming plaats tussen alle gestelde kandidaten. Krijgt iemand direkt een gewone meerderheid, dan wordt hij voor de betreffende plaats benoemd verklaard. Krijgt niemand

een gewone meerderheid, dan vindt een herstemming plaats tussen de twee kandidaten, die bij de eerste stemming de meeste stemmen hadden verworven. Indien niet bepaald kan worden welke twee kandidaten bij de eerste stemming de meeste stemmen hebben verworven, dient een tussenstemming hierover uitsluitel te geven;

- 26.4 Indien elektronisch wordt gestemd, moet een afgevaardigde een gemaakte vergissing kunnen herstellen, voordat de stemming definitief is.
- 26.5 Bij het staken van de stemmen over personen beslist terstond het lot op een wijze als door de voorzitter te bepalen.
- 26.6 Bij het staken van de stemmen over zaken wordt het voorstel geacht te zijn verworpen.
- 26.7 Blanco stemmen en ongeldige stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht.
- 26.8 Voorts is van toepassing hetgeen omtrent stemmen is bepaald in de statuten en de reglementen van de VVD.
- 26.9 Indien in een vergadering wordt gestemd, wordt een commissie van stemopneming van ten minste drie leden op voordracht van het bestuur door en uit de vergadering benoemd.

Hoofdstuk 4: Geldmiddelen.

Artikel 27: Hoogte van de jaarlijkse contributie

- 27.1 Op voorstel van het hoofdbestuur stelt de algemene vergadering de hoogte van de jaarlijkse contributie vast. Daarbij kunnen gedifferentieerde bedragen gelden.
- 27.2 Op grond van de financiële draagkracht van een lid kan de penningmeester van de VVD binnen door het hoofdbestuur gestelde grenzen bepalen, dat het betreffende lid (tijdelijk) een lagere dan wel geen contributie betaalt, zolang de financiële draagkracht van het lid dat noodzakelijk maakt.
- 27.3 De ingangsdatum van een te betalen contributie wordt bepaald op 1 januari van het jaar volgend op dat, waarin van gewijzigde omstandigheden sprake is.
- 27.4 Indien een lid zich aanmeldt na 30 juni van enig jaar is dit lid voor het lopende kalenderjaar de helft van de jaarlijkse contributie verschuldigd.
- 27.5 Indien een lid zich aanmeldt na 30 september van enig jaar is dit lid voor het lopende kalenderjaar geen contributie verschuldigd.
- 27.6 Leden van de VVD, die zitting hebben in vertegenwoordigende lichamen, met name in Provinciale Staten en gemeenteraden, of politiek ambtsdrager zijn, betalen bij de door hen verschuldigde jaarlijkse contributie aan de VVD een toeslag, waarvan de hoogte door de algemene vergadering van de VVD-Bestuurdersvereniging wordt bepaald.

Artikel 28: Betaling van de jaarlijkse contributie.

- 28.1 Op schriftelijk verzoek van het hoofdbestuur is de jaarlijkse contributie door de leden verschuldigd per 1 januari van het desbetreffende kalenderjaar.
- 28.2 Bij tussentijdse aanvang van het lidmaatschap is de contributie binnen één maand na aanvang ervan verschuldigd.
- 28.3 De leden, die nog niet aan hun betalingsverplichtingen hebben voldaan, ontvangen maximaal twee herinneringen; de eerste tenminste één maand na het

- verstrijken van de betalingstermijn en de tweede tenminste één maand na de eerste herinnering.
- 28.4 Indien dan nog geen betaling volgt, tracht de afdeling, waartoe het betrokken lid behoort, voor inning en afdracht zorg te dragen na verzoek daartoe van het hoofdbestuur.
- 28.5 Heeft ook dit geen resultaat, dan wordt het lidmaatschap beëindigd. Hiervan ontvangen het betreffende lid en het bestuur van de afdeling, waartoe deze behoort, schriftelijk bericht. Het bepaalde in de statuten van de VVD terzake is van overeenkomstige toepassing.
- 28.6 Door het hoofdbestuur wordt ten minste twee maal per jaar aan de penningmeesters van de afdelingen opgave gedaan van de ontvangen betalingen, de afwijkingen in die betalingen en van de achterstanden in betaling. Deze opgave houdt tevens het verzoek in aan het bestuur van de afdeling om binnen een bepaalde tijd terzake actie te ondernemen en het hoofdbestuur hiervan schriftelijk in kennis te stellen.

Artikel 29: Geldmiddelen van afdelingen en centrales.

- 29.1 Het hoofdbestuur draagt van de ontvangen contributie telkenjare een gedeelte af aan de afdelingen en centrales.
- 29.2 De afdracht vindt in twee gedeelten plaats op een wijze als door de algemene vergadering op voorstel van het hoofdbestuur wordt bepaald. De finale afrekening vindt in de regel alleen plaats indien vóór 1 juli over het voorafgaande kalenderjaar een jaarverslag van de gepleegde activiteiten en een verantwoording van de bestede geldmiddelen aan de hand van een door het hoofdbestuur vast te stellen model is ontvangen door de algemeen secretaris.
- 29.3 De algemeen secretaris zendt éénmaal per jaar aan de afdelingen en centrales gespecificeerde opgaven van de af te dragen en afgedragen gelden.
- 29.4 De provinciecentrales en districtscentrales voorzien in hun financiën op basis van een vooraf goedgekeurd budget; de te maken kosten worden omgeslagen over de betreffende centrales en afdelingen op basis van het ledenaantal per 1 januari; een en ander vast te stellen door de provincie- dan wel districtscentralevergadering.

- 29.5 Het hoofdbestuur kan op daartoe strekkend schriftelijk en gemotiveerd verzoek bepalen, dat aan afdelingen en centrales, die daarvoor naar zijn oordeel in aanmerking komen, een geldelijke bijdrage wordt toegekend. De voorwaarden daarvoor worden door de algemene vergadering vastgesteld.
- 29.6 Het bestuur van een kamercentrale kan op daartoe strekkend schriftelijk en gemotiveerd verzoek bepalen, dat afdelingen en ondercentrales, die daarvoor naar zijn oordeel in aanmerking komen, een geldelijke bijdrage wordt toegekend. De voorwaarden daarvoor worden door de centralevergadering vastgesteld.
- 29.7 De penningmeesters van afdelingen en centrales volgen bij het opstellen van de rekening en verantwoording de algemene richtlijnen, die daartoe door of namens het hoofdbestuur worden gegeven.

Artikel 30: Begroting.

- 30.1 Naast de uit de begroting van een afdeling (centrale) te realiseren investeringen voor noodzakelijke activiteiten worden door die afdeling (centrale) eveneens gelden beschikbaar gesteld ten bate van eventueel voorkomende bijzondere groepen zoals een plaatselijke organisatie van de Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD, JOVD etc.
- 30.2 De afdeling (centrale) stuurt tezamen met het in artikel 8.5 genoemde jaarverslag en rekening en verantwoording ook een begroting voor het lopende kalenderjaar aan de algemeen secretaris.

Hoofdstuk 5: Secretariaten.

Artikel 31:

Algemeen secretariaat.

- 31.1 Er is een algemeen secretariaat ter ondersteuning van het hoofdbestuur bij de uitoefening van zijn taken.
- 31.2 Het algemeen secretariaat staat onder leiding van een directeur, die zijn werkzaamheden verricht onder verantwoordelijkheid van de algemeen secretaris.
- 31.3 Het hoofdbestuur benoemt en ontslaat de directeur, die lid is van de VVD, en regelt de arbeidsvoorwaarden.

Artikel 32:

Secretariaten van afdelingen en centrales.

- 32.1 De secretarissen van afdelingen en centrales volgen bij het vervullen van hun taak de algemene richtlijnen, die daartoe door of namens het hoofdbestuur worden gegeven.
- 32.2 Zij vervullen alle administratieve en huishoudelijke werkzaamheden.

Artikel 33:

Bezoldigde en gehonoreerde functionarissen.

- 33.1 De administratieve werkzaamheden van afdelingen en centrales kunnen onder verantwoordelijkheid van de besturen en onder onmiddellijk toezicht van de secretaris worden opgedragen aan door de afdeling en centrale bezoldigde functionarissen.
- 33.2 Het bestuur van de afdeling en centrale benoemt en ontslaat deze functionarissen en komt de bezoldiging en de overige arbeidsvoorwaarden met hen overeen.
- 33.3 De bezoldigde functionarissen mogen geen bestuursfuncties in de VVD vervullen.

- 33.4 Aan een lid, dat in opdracht van een orgaan van de VVD werkzaamheden verricht en daarvoor kosten maakt, kan daarvoor een vergoeding worden gegeven voor rekening van het orgaan dat de opdracht verstrekt.

Hoofdstuk 6: Partijraad en commissies.

Artikel 34: Samenstelling.

- 34.1 De partijraad bestaat uit:
- De kamercentralevoorzitters of indien deze zijn verhinderd dan wel uit andere hoofde deel uitmaken van de partijraad, hen die door de jaarlijkse centralevergadering als hun plaatsvervanger zijn aangewezen;
 - Een aantal door de jaarlijkse centralevergadering te benoemen afgevaardigden, waarbij elke kamercentrale een lid benoemt voor elke keer dat het aantal leden dat op 1 januari is ingeschreven bij de afdelingen, die tot de desbetreffende kamercentrale behoren, door 1,5 % van het totale ledenaantal van de VVD gedeeld kan worden, waarbij de uitkomst naar boven wordt afgerond tot een geheel getal. De aspirant-leden worden bij de bepaling van het aantal afgevaardigden buiten beschouwing gelaten;
 - De voorzitters van de partijcommissies, die zich bij verhindering kunnen laten vervangen door een ander commissielid;
 - Een aantal door het hoofdbestuur benoemde leden;
 - Overige leden, te weten de ereleden, de partijvoorzitter en de algemeen secretaris of hen, die hen vervangen, de voorzitters van de VVD-bestuurdersvereniging, de Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD en de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie of hen, die hen vervangen, alsmede de voorzitter en de directeur van de prof. mr. B.M. Teldersstichting of hen, die hen vervangen.
- 34.2 Adviserend lid van de partijraad zijn:
- De overige leden van het hoofdbestuur;
 - De leden die zitting hebben in de Staten-Generaal en het Europees Parlement.
- 34.3 De door de jaarlijkse centralevergadering benoemde afgevaardigden leggen in de jaarlijkse centralevergaderingen volgend op die, waarin zij zijn benoemd, verantwoording af over het door hen gevoerde beleid.
- 34.4 Het aantal door het hoofdbestuur conform artikel 34.1. onder c. en d. benoemde leden mag tezamen niet meer zijn dan 25.
- 34.5 Indien zowel aan artikel 34.1. als aan artikel 34.2. rechten ontleend worden, prevaleert artikel 34.1.

Artikel 35: Zittingsduur.

- 35.1 De leden van de partijraad, die door de centralevergaderingen worden benoemd, worden benoemd voor de tijd van drie jaar en zijn éénmaal terstond herbenoembaar. Elk jaar treedt één/ derde of nagenoeg één/ derde van deze leden af.
- 35.2 Een door de jaarlijkse centralevergadering benoemde afgevaardigde, die is gekozen ter vervulling van een tussentijds opengevallen plaats, treedt af in de jaarlijkse centralevergadering waarin die plaats volgens het rooster van aftreden ingevuld had moeten worden en is tweemaal herkiesbaar
- 35.3 Ingeval van vermindering van het aantal door de jaarlijkse centralevergadering te benoemen afgevaardigden wordt de zittingsduur van de zittende door de jaarlijkse centralevergadering benoemde afgevaardigden niet ingekort.
- 35.4 De door het hoofdbestuur conform artikel 34.1. onder d. benoemde leden van de partijraad hebben zitting voor een periode van drie jaar en zijn telkens dadelijk herbenoembaar.

Artikel 36: Orde van de vergadering.

- 36.1 De voorzitter en de secretaris van de partijraad zijn de voorzitter van de VVD en de algemeen secretaris of zij, die hen vervangen.
- 36.2 Een vergadering van de partijraad wordt voorbereid door een agendacommissie.
- 36.3 Naast de voorzitter van de VVD heeft een drietal leden van de partijraad, te benoemen door de partijraad op voordracht van de voorzitter van de VVD, zitting in deze commissie. De algemeen secretaris is secretaris van deze commissie. In de vergadering van de partijraad zijn de kamercentralevoorzitters, alsmede de benoemde en de adviserende leden gemachtigd het woord te voeren. De voorzitter kan besluiten, dat ook andere leden van de VVD in de vergadering het woord mogen voeren.
- 36.4 De kamercentralevoorzitters of zij die hen vervangen en de benoemde leden van de partijraad hebben stemrecht; dit stemrecht is persoonlijk en niet overdraagbaar.
- 36.5 Bij reglement van orde, door het hoofdbestuur voor te stellen en door de partijraad vast te stellen, worden onder meer geregeld:
- a. De bevoegdheid tot indiening van voorstellen;
 - b. De wijze van agendering;

- c. De wijze van verslaglegging;
- d. De wijze van vergaderen.

Artikel 37: Taakstelling en bijeenroeping.

- 37.1 Voor behandeling van onderwerpen in de partijraad kan een reglement van orde door het hoofdbestuur worden voorgesteld. Dit reglement wordt vastgesteld door de partijraad.
- 37.2 De voorzitter roept de partijraad bijeen zo dikwijls hij dit wenselijk oordeelt, maar in beginsel viermaal per jaar.
- 37.3 Voorts roept de voorzitter de partijraad bijeen op verzoek van ten minste tien leden van de partijraad; indien aan zodanig verzoek niet binnen één maand na ontvangst ervan gevolg is gegeven, kunnen de verzoekers zelf tot die bijeenroeping overgaan en voorziet de vergadering indien nodig dan zelf in haar leiding.

Artikel 38: Commissies.

- 38.1 Het hoofdbestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid bepaalde taakonderdelen te laten uitvoeren door partijcommissies, landelijke commissies of ad hoc commissies.
- 38.2 **Partijcommissies:**
 - a. Adviseren het hoofdbestuur alsmede de fracties van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal en de VVD-leden van de fractie der Liberaal-Democraten in het Europese Parlement over vraagstukken, die tot hun werkterrein behoren;
 - b. De leden van de partijcommissies worden door het hoofdbestuur benoemd, nadat de besturen van kamercentrales in de gelegenheid zijn gesteld daartoe schriftelijk kandidaten voor te dragen;
 - c. Partijcommissies worden ontbonden op de dag van verkiezing van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.
- 38.3 **Landelijke commissies:**
 - a. Adviseren het hoofdbestuur stelselmatig over vraagstukken die behoren tot het werkterrein van het hoofdbestuur;
 - b. De leden van de landelijke commissies worden benoemd door de kamercentrales;
 - c. Een lid van het hoofdbestuur is (vice)voorzitter van deze commissie.
 - d. Als adviseur wordt toegevoegd een vertegenwoordiger van de VVD-

HOOFDSTUK 6. HUISHOUDELIJK REGLEMENT

bestuurdersvereniging en de Stichting Organisatie vrouwen in de VVD, benoemd door de respectievelijke besturen van deze organisaties.

38.4 **Ad hoc commissies:**

- a. Adviseren het hoofdbestuur incidenteel over vraagstukken, die behoren tot het werkterrein van het hoofdbestuur;
- b. De leden van een ad hoc commissie worden door het hoofdbestuur benoemd;

38.5 Het hoofdbestuur kan voor de werkwijze van de partijcommissies, landelijke commissies en ad hoc commissies nadere regels stellen.

Hoofdstuk 7: Groepen.

Artikel 39:

Bijzondere groepen.

- 39.1 Groepen van leden van de VVD, die zich voor een bepaald doel willen organiseren, regelen hun werkzaamheden volgens afzonderlijke statuten en/of huishoudelijke reglementen, die geen bepalingen mogen bevatten die in strijd zijn met de statuten en reglementen van de VVD en die vooraf de goedkeuring van het hoofdbestuur behoeven.
- 39.2 Indien zodanige groepen uitsluitend werkzaam zijn binnen een afdeling of een centrale, treedt voor de goedkeuring van het hoofdbestuur de goedkeuring van het bestuur van de desbetreffende afdeling of centrale in de plaats, waarbij in geval van verschil van opvatting het hoofdbestuur bindend uitspraak doet.
- 39.3 Zodanige groepen zijn bevoegd een eigen bestuur te benoemen.
- 39.4 De leden van deze groepen hebben geen andere bevoegdheden dan aan het lidmaatschap van de VVD zijn verbonden; zij treden niet in de openbaarheid of buiten de VVD op en mogen van hun leden geen geldelijke contributie vragen zonder voorafgaande toestemming van het hoofdbestuur dan wel het afdelings- of centrale bestuur.
- 39.5 Op de JOVD is van toepassing dat ook niet leden van de VVD zich onder deze organisatie kunnen verenigen.
- 39.6 Op de JOVD is het gestelde in artikel 39.4 niet van toepassing.